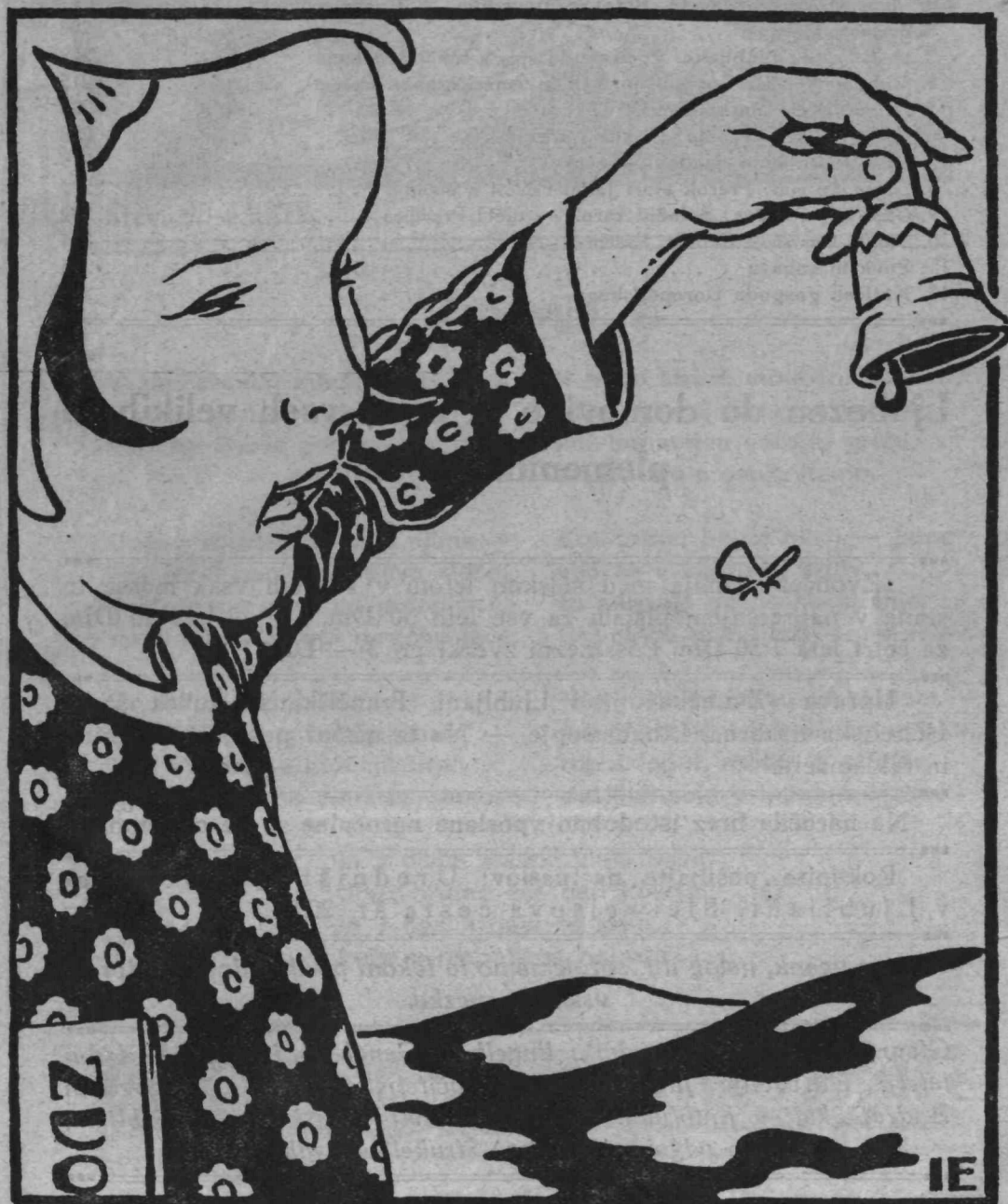

POŠTARINA PLAČANA V GOTOVINI.

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO

Vsebina.

1. <i>Damjan: Trbovlje. Pesem</i>	205
2. <i>Juraj Jurajevič: Dovški Bržot pripoveduje. 5. Čudna oporoka. Pravljica z dvema podobama</i>	206
3. <i>A. Potočnik: Ljubljana. Zgodovinski spis s tremi podobami</i>	209
4. <i>Miroslav Kunčič: Gozdni možiček in Anžek-gobar. Pesem</i>	215
5. <i>Fr. Ločniškar: Marko. Povest</i>	216
6. <i>Ferdo Juvanec: V šolo! Glasbeni prizorček</i>	218
7. <i>Lado Jerše: Moja mladost. Pesem</i>	219
8. <i>Drago Kocmut: Prerok stari Jaka. Povest s podobo</i>	220
9. <i>Gieselberg-Šeligova: Solnčni žarek — ujet! Pravljica</i>	222
10. <i>Danilo Gorinšek: Čebela. Pesem</i>	224
11. <i>Pouk in zabava</i>	225
12. <i>Kotiček gospoda Doropoljskega</i>	227

Ljubezen do domovine je izvor vseh velikih in plemenitih dejanj.

»Zvonček« izhaja med šolskim letom v zvezkih vsak mesec in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za četrto leta 7·50 Din. Posamezni zvezki po 3— Din.

Uprava »Zvončka« je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna, I. nadstropje. — Na ta naslov pošiljaj naročnino in reklamacije!

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Rokopise pošiljajte na naslov: Uredništvo »Zvončka« v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 20/II.

Rešitve ugank, nalog itd. sprejemamo le tekom prvih 8 dni po odpravi vsakega zvezka.

Glavni in odgovorni urednik: Engelbert Gangl v Ljubljani. — Izdajatelj: Udruženje jugoslovenskega učiteljstva (UJU), odgovoren Andrej Skulj v Ljubljani. — Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani, zanjo odgovarja Francè Štrukelj v Ljubljani.

Trbovlje.

V zaprašenih, meglenih brdih
vihrata gori dve visoki:
Planina Sveta pod oblaki
in Mrzlica — opal na roki.

Dolina vgreznjena med njima —
kot jezni gad se v Savo vleče,
v strupene pline se potaplja,
se skriva v strugi mračne ječe.

Pred rovi lomijo se luči
in zlivajo se v vročo jamo,
brlé rudarju v mučnih urah,
goré, če prime smrt za ramo.

V nebo štrleč mogočni jašek
pogoltno roj rudarjev v temo,
kot nenasiten volk le grabi,
odpira žrelo svoje nemo.

Kot težke, bolne misli — jame
vijó se v labirinte krtov,
tu skrivajo se besne slutnje,
tu solnca ni ne rož — ne vrtov.

Nad njimi rudokop na planem —
rok gnetenje v mrtvaškem mraku,
ropot lopat, motik in strojev,
dušljive saje v kalnem zraku.

In v divjih skokih vlaki besni
drve, hrume ves dan kolesa,
in v noči trgajo se kriki,
beže v razpaljena nebesa . . .

Damjan.

JURAJ JURAJEVIĆ:

Dovški Bržot pripoveduje.

5. ČUDNA OPOROKA.

I.

Živel je velik skopuh in grd lakomnik, ki je imel vsega v obilnosti: obširno posestvo in mnogo denarja — toliko, da vsega še prešteti ni mogel, pa ni privoščil koščka črnega kruha niti požirka kislega jabolčnika ne sebi ne drugim.

Kadar je siromak zavil okrog ogle in prosil za milodar, ga je brez usmiljenja nagnal z grčavo palico, ki jo je skoro vedno tiščal v skopuški roki. Za ves svet bi ne bil izročil še beliča ne ni lastnemu sinu edincu, kaj šele v druge roke. Sedel je na denarju, kakor sedi zakleta kača na svojih zakladih. Sredi noči, ko je bilo vse mirno in pokojno, je vstajal ter pri zapahnjenih durih in zastrtih oknih prešteval ob slabi leščerbi denar ter ga zopet spravljaj v skrite predele in zaklepal s težkimi ključi. Vedno je živel v strahu, da mu ne ovohajo in ne odneso zaklada. Trepetal je ob misli, da se bo treba vendar enkrat ločiti od denarcev, da pride ura — in to ne bo dolgo, ker je star in ga tare huda naduha — ko potrka bela smrt na duri ter mu zakliče: »Stari grešnik, ali si doma? Napravi se na pot proti neskončni večnosti!«

V takih trenutkih je bil prepričan, da bi najbolje kazalo, zamenjati vse zlatnike in srebrnjake v bankovce, a kadar bi prišla zadnja ura, bi jih sežgal, pepel stresel v kupico vode in vse skupaj popil. Tako bi ne prišli njegovi zakladi v druge roke. Toda kaj, če bo že prepozno in ne bi mogel več tega storiti? Kaj potem z denarjem? Na to vprašanje ni znal odgovora. A prav to mu je provzročalo silne muke, ki so grdega skopuškega starca bolj mučile nego strah pred dolgo večnostjo in neznanim peklenskim ognjem.

Pa se zgodi, da skopuh nenadoma hudo oboli. Grlo mu zateče, da še požirka vode ne more spraviti vase. Smrtno utrujenost začuti v vseh udih. Dobro ve, da bo zanj kmalu vsega konec, da bo moral umreti. Toda denarci, ti prelepi denarci — oh, kam z njimi, da ne pridejo po njegovi smrti v druge roke? V pepel izpremeniti in jih popiti, tega ne more več. Kaj tedaj? Ne ve, kaj in kam bi z njimi. Na smrt bolan leži, pa kaj drugega mu ni mar kakor denar, denar in zopet denar. Dolgo, dolgo razmišlja, kaj bi storil. Naposled se mu zasveti v bolni

glavi. S tresočimi se rokami zakrili, kakor da bi objemal preljubi zaklad, nato pa nekaj mrmra v pest in zakliče s cvilečim, pojemačjočim glasom: »Da, da! Mati zemlja, ti si rodila te zaklade... mati zemlja, tebi jih zopet izročim... Ti edina jih hrani v svojem osrčju. Zakopljem jih! To je moj trdni sklep...«

Po teh besedah zopet oživi, kakor da še ni zapisan smrti. Motne oči mu zablestijo v čudnem ognju, blede obraz mu prešine nenavaden sijaj; izpita, mrtvaška ustna se mu zazibljejo v grozen

smehljaj. Mirno zroč blede smrti v obraz, gre takoj na delo, zato dá znamenje z zvoncem in pokliče sina predse.

Vsa družina je bila na polju. Želi so pšenico, le sin edinec, ki se je jako bal, da ne bi umrl oče kar tako nepreviden, brez zadnje tolažbe, je ostal doma in mu skrbno stregel. Pazil je v prednji sobi na vsak migljaj očetov, na vsako njegovo željo. Če je oče zahropel, zakašljaj ali kako besedo izpregovoril, je že sin stal pred durmi in čakal, ako je morda očetu treba pomoči. Tako je tudi stopil tiho pred

duri, ko je oče izrekel namero, kam z denarji, torej je slišal očetov nesrečni sklep — zakopati denar.

Milo se je storilo dobremu sinu, ko je čul na lastna ušesa, na kakšne reči misli še oče, ko se bori že takorekoč s smrtjo. Toda, ko je zaslišal zvonec, ki ga je klical k očetu, je potresel z glavo, izbil iz nje žalostno misel in že je stal pred očetom ter ga ljubeznivo vprašal: »Kaj želite, dragi oče?«

»Ali so vsi na polju pri pšenici?« To vprašanje je izpregovoril oče čisto mirno ob polni zavesti.

»Morda še res okreva,« si je mislil sin. Veselje ga je navdalo. Hvalil je Boga ter odgovoril: »Še vsi, ljubi oče.«

»Še ti pojdi na polje pomagat, kaj bi postopal doma!« mu je naročil zdaj oče. Toda sin ni bil tega mnenja in je dal tak odgovor: »Oče, preljubi oče, samih vas ne morem in ne smem pustiti ob tej težki uri. Slabi ste vendar še.«

Toda oče ni odnehal in je silil, naj gre sin na polje, rekoč: »O, saj še ne bom umrl, ne; le pojdi! Moraš iti!«

»Jaz ostanem pri vas, ljubi oče, bodo že drugi namesto mene opravili na polju,« je dejal nato sin, toda oče mu je ugovarjal in pokazal odločno voljo, naj gre: »Ne, ne, tudi ti pojdi! Najemniki so najemniki, domači so domači, na druge se ne moremo zanašati. Kar pojdi, iti moraš, ukazujem ti, da greš!«

A. POTOČNIK:

Ljubljana.

(Dalje.)

14. NEZGODE STARE LJUBLJANE.

a) K u g a.

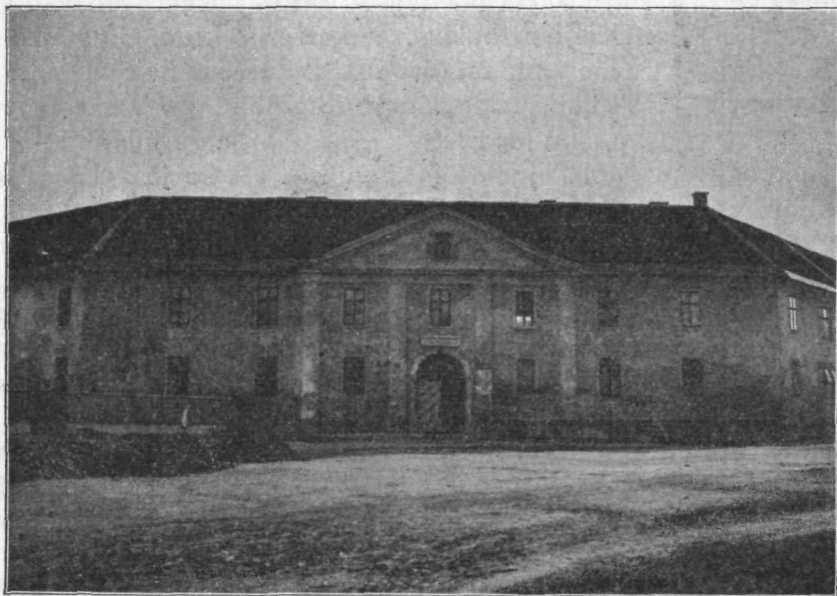
na največjih nezgod, ki je prav pogostokrat obiskala naše mesto, je bila kuga. Rekli so ji tudi črna smrt. S tem imenom so nekdanj označevali celo vrsto nalezljivih bolezni, kakor črne koze, tifus ali legar, razne vrste mrzlice itd. Ta strašna bolezen se je prikazala že kaj zgodaj v Ljubljani. Po Valvazorjevem poročilu je že leta 1006. pomorila v Ljubljani in njeni bližnji okolici nad 17.000 ljudi. Zlasti pogostoma se je oglašala kuga v Ljubljani v drugi polovici 16. stoletja. Leta 1563. je mnogo Ljubljančanov zapustilo mesto in se umaknilo v bližnje gore in druge kraje!

Leta 1579. je vsa gosposka z deželnim zborom odšla iz Ljubljane v Kranj, odtod pa leta 1598. v Kamnik. Leta 1598. je zanesel kugo v Ljubljano neki koroški dijak. Strašno je razsajala posebno po šentpeterskem predmestju, kjer so ogradili ves zgornji del od špitalskega mostu do vhoda v šentjanževo dolino (današnja Vidovdansko cesto) z lesenim plotom, tako da ni mogel nihče ven. Enako je bil zabit tudi Stari trg. V Krakovem so nekatere hiše popolnoma izumrle; mestni odbor jih je dal požgati do tal in vas popolnoma zapreti. Nič bolje ni bilo v Gradišču in v Šiški.

Mesto je postavilo svoj lazaret pri sv. Petru, kamor so oddajali okužence. Ko so pa v teku časa prenehale kužne bolezni, je leta 1749. mestni odbor sklenil, da se to poslopje dvigne za eno nadstropje, kar se je zgodilo v letih 1779.—1780. Poslopje so porabili za vojašnico. Tako je nastala bivša šentpeterska vojašnica na sedanjem Vrazovem trgu. Lazaret se je kmalu popolnoma napolnil in morali so postaviti na Rožniku kočje za okužence. Vsa sredstva, ki so jih uporabljali proti tej strašni morilki človeštva, pa niso dosti zalegla, zato so se Ljubljančani zanašali na božje usmiljenje. Prestrašeni po kugi so prirejali vsako leto na dan sv. Roka procesije iz stolnice v Dravljje. Od leta 1617. pa se je pomikala procesija iz nekdanje kapucinske cerkve v današnji Zvezdi po Gosposki ulici na Novi trg, po Črevljarski ulici čez Hradeckega most, po Starem trgu k sv. Jakobu, odtod k frančiškanski cerkvi na sedanjem Vodnikovem trgu; odtod skozi sedanjo Stritarjevo in Wolfovo ulico nazaj h kapucinom. Ta obhod je prirejala bratovščina »Odrešenika sveta«, in sicer ponoči ob bajni razsvetljavi s plamenicami in svečami. Pri procesiji so predstavljali posamezne dogodke iz

Kristusovega trpljenja in sv. pisma stare in nove zaveze. Ker so se pa pri teh obhodih vršile razne nespodobnosti, ki niso bile v nikakem skladu s pobožnostjo, je vlada leta 1773. prepovedala to procesijo za vselej.

Na kugo nas še dandanes spominja soha presv. Trojice, ki je stala od leta 1693. na križišču Dunajske in Gosposvetske ceste. To soho so v avgustu prošlega leta prestavili na Kongresni trg. Podobno znamenje, posvečeno brezmadežnemu spočetju Marije Device, so postavili leta 1682. na sv. Jakoba trgu. Prej je stalo to znamenje pred vhodom

Šentpeterska vojašnica

v šentjakobsko cerkev. Tudi Wolfova slika nad stranskimi vrati florijanske cerkve nas spominja na kugo. V Krakovski ulici hiš. šte. 21 je vzidan kip žalujočega angela, ki nas spominja na to strašno bolezen. Podoben kip je vdolan tudi na Krakovskem nasipu hiš. šte. 14.

Še leta 1711. so trepetali Ljubljanci pred kugo.

b) Požari.

»Gori, gori!« ta strašni klic je večkrat vznemirjal ljubljanske prebivalce v prejšnjih stoletjih. Pa saj ni bilo čudno, če pomislimo, da so bile hiše večinoma krite s slamo in deščicami; nekateri mestni deli, kakor Reber, Žabjek, Rožna ulica pa so bili popolnoma leseni. Čuvaj na Gradu je opozarjal mestno prebivalstvo na pretečo nevarnost s tem, da je bil plat zvona, meščani pa so si morali sami pomagati. Ob

požaru so morali na lice mesta župan, mestni sodnik in mestni odborniki, ki so skrbeli za red. Vsak hišni posestnik, ki ni bil prizadet po požaru, je moral priskočiti na pomoč. Mestna vrata so ob takih časih močno zastražili, da niso prihajali tatovi v mesto.

Pri požaru so morali pomagati obrtniki in rokodelci. Vozniki so pripeljali gasilno brizgalno in štiri velike sode, napolnjene z vodo. Mesto je imelo štiri shrambe za gasilno orodje, in sicer eno pri se-

Soha presv. Trojice danes

danjem Zmajevem mostu, drugo v Vegovi ulici, tretjo ob Gradaščici v Krakovem in četrto na Žabjeku. Na zunanjih stenah shramb in pri mestnih vratih so bile obešene dolge lestve in železni mački (kaveljni) na dolgih drogih, s katerimi so trgali strehe. Od 1780. leta oznanjajo požare s streli iz topov. Leta 1869. je bilo v Ljubljani ustanovljeno prostovoljno gasilno društvo, ki je danes eno prvih v naši državi.

Oglejmo si nekaj najstrašnejših požarov iz prejšnje dobe. Dne 27. junija 1382. leta je pogorela takratna šenklaška, špitalska in frančiškanska cerkev z okolico. Dne 14. marca 1583. leta je ognjena sila upepelila križansko cerkev in neposredno bližino. Dne 3. marca 1603. leta so pogorele v šentpeterskem predmestju 53 hiše. Leta 1618. je upe-

pelil ogenj v Krakovem precej hiš. Strašno je bilo gledati požar dne 11. februarja 1629. leta, ko je pred špitalskimi vrati gorelo 29 hiš in avguštinska cerkev. Cerkev sv. Florijana so postavili v spomin na grozen požar leta 1660., ko je dne 19. septembra na Starem trgu in v sedanji sv. Florijana ulici pogorelo 20 hiš.

Dne 31. julija 1767. leta okolo polnoči je izbruhnil požar v sedanji Florijanski ulici, ki je upepelil v Hrenovi in Rožni ulici in v okolici cerkve sv. Jakoba približno 60 hiš. Dne 9. septembra istega leta je požar zopet na istem kraju izpremenil 72 hiši v prah in pepel. Pone-

Znamenje device Marije l. 1682.

srečeni prebivalci tega okoliša so bili oproščeni tri leta vsakega davka in so dobili 8000 goldinarjev podpore za zopetno postavitve svojih domov.

Ubožno krakovsko predmestje so komaj popravili po zadnjem požaru, kar izbruhne dne 29. aprila 1798. leta velik požar in upepeli 32 hiši, 16 hiš pa so odkrili, da se ni širil ogenj dalje. Dve leti pozneje, dne 4. aprila 1800. leta, je pogorelo v Trnovem 69 hiš. Zadnji veliki požari v prošlem stoletju, ki so bili v našem mestu, so: Na pustno nedeljo leta 1834. in dne 25. avgusta 1858. leta je gorela stara cukrarna na Poljanskem nasipu; dne 17. februarja 1887. leta pa je pogorelo staro

gledališče na Kongresnem trgu tam, kjer je danes Kino Matica in Filharmonično društvo.

c) Sovražnikovi napadi na mesto.

Čuli smo, da je bila stara Ljubljana močno utrjeno mesto. Temu se ni čuditi, če pomislimo, da so mesto naskakovali razni sovražniki in ga hoteli razdejati.

Vojvoda Ulrik (1256.—1269.) se je imenoval »po božji milosti vojvoda koroški, gospodar Kranjske in Slovenske krajine.« Ker je umrl brez otrok, je imenoval svojega sorodnika češkega kralja Otokarja II. za dediča svojih dežel. Po Ulrikovi smrti se je polastil Kranjske češki kralj Otokar II., a pravi dedič te dežele je bil Ulrikov brat Filip, ki je bil solnograški nadškof. Vnela se je vojna med Otokarjem in Filipom. Skozi Savinjsko dolino je prišel Otokar leta 1270. pred Ljubljano in jo po dvanedevnem odmoru vzel z naskokom, ker je bilo mesto kaj slabo utrjeno.

Leta 1442. je mesto oblegal celjski grof Urh II., ki se mu je postavil v bran Jurij Apfaltrrer. Ljubljancani so zaprli mestna vrata in se branili za močnim zidovjem proti sovražnim oblegovalnim strojem. Ker se pa Celjani niso mogli polastiti mesta, so pustošili po okolici in in zažgali Podturnski grad, ki je bil last Jurija Apfaltrrerja. Ljubljancani so se pri tem boju izkazali za prave junake, zato jim je cesar Friderik III. dovolil, da smejo svoja pisma in listine pečatiti z rdečim voskom.

Skoraj tristo let so napadali divji Turki naše pokrajine ter morili, plenili, požigali in odvajali neštete množice deklet in mladeničev v sužnost. Neizbrisen ostane spomin na »turško silo« v naši domovini. Ljubljana je prvič videla Turke pred svojim obzidjem leta 1415. Leta 1469. je Turek upepelil stolno cerkev, ki je stala takrat zunaj mestnega obzidja. Leta 1471. je rohnol po ljubljanski okolici, meseca marca naslednjega leta (1472.) pa je prišel pred naše mesto. Mestna vrata so bila trdno zaprta, mestno obzidje pa gosto zastraženo, zato v mesto ni mogel. Turške čete so se utaborile za sv. Krištofom, v Šiški in na Poljanah. Morili, plenili in požigali so po okolici. Zažgali so tudi takratno šentpetersko cerkev. Slednjič so jih prepodile krogle, ki so jih Ljubljancani izstreljevali z ljubljanskega Gradu. V spomin na ta dogodek so hodili Ljubljancani vsako leto na veliki ponedeljek po kosilu v slovesnem izprevodu od šentpeterske cerkve k sv. Krištofu. Na novem delu pokopališča je bila velika »Lovševa jama«, iz katere so izvažali pesek in gramoz za zidanje hiš in posipanje cest.

Na stotine veselih otrok in dijakov se je zbralo v »Turški jami«, na njenih obronkih pa so se zbrali gospoda in meščani, ki so metali mladini pomaranče, jabolka, pirhe in sladščice. Ko so leta 1788. pokor

pališče razširili, je ta ljudska zabava pojemala, dokler ni leta 1872. popolnoma prenehala, ko so zasuli jamo. Leta 1498. je prišel Ali-paša pred Ljubljano, a mesto je bilo pripravljeno za obrambo. Ker v mesto ni mogel, je nabral okolo 20.000 ljudi in jih odpeljal v sužnost. Dne 8. julija 1528. leta so se valile turške čete mimo Ljubljane in požigale po predmestjih. Iz poročil posnemamo, da so bili Turki devetkrat pred Ljubljano, če ne še večkrat. Dandanes nas spominja zvonjenje zjutraj ob 7. uri na »turško silo«.

Francoski cesar Napoleon je leta 1797. napovedal vojno skoraj vsem evropskim državam, tako tudi bivši Avstriji. Francoska vojska se je pomikala vedno bliže našim pokrajinam ter prišla dne 1. aprila 1797. leta z generalom Bernadottom na čelu v Ljubljano. General se je naselil s svojim spremstvom v škofiji. Ljubljancani so se Francozov jako bali in je tretjina prebivalcev pobegnila iz Ljubljane. Napoleon je izdal oklic na narod v francoskem, nemškem in slovenskem jeziku ter zagotavljal prebivalstvo, da bo čuval njih vero, jezik in imetje. General Bernadotte je strogo pazil na mir in red ter vsak prestop ek ostro kaznoval.

Po sklenjenem začasnem miru v Leobnu so Francozi dne 8. maja 1797. leta zapustili Ljubljano. Toda mir ni trajal dolgo. Dne 28. novembra leta 1805. so podile francoske čete zadnje ostanke avstrijske vojske po sedanji Prešernovi ulici. Prišel je general Massena dne 11. decembra istega leta in se nastanil v škofiji. Po sklenjenem miru v Požunu leta 1805. so odšle zadnje francoske čete iz Ljubljane dne 25. februarja 1806. Krvava bitka pri Wagramu je prisilila avstrijskega cesarja Franca I., da je sklenil z Napoleonom dunajski mir in mu odstopil poleg Dalmacije tudi Istro, Goriško, Trst, Kranjsko, beljaški okraj in Hrvatsko do Save. Vse te pokrajine je združil Napoleon v Ilirijo, katere glavno mesto je bila Ljubljana. Zato so Francozi prikorakali dne 21. maja 1809. leta skozi Vrhniko v Ljubljano. Takrat je naš pesnik Valentin Vodnik navdušeno zapel »Ilirijo oživljeno«. Maršal Marmont je postal guverner Ilirije in se naselil v škofijski palači v Ljubljani. Mir in red je vladal v deželi. Povsod so se kazali uspehi človekoljubne in odločne roke Marmontove. Prenehalo je izterjevanje vojnih odškodnin, mnogo se je izboljšalo pri šolstvu, sodišču in zdravstvu. Leta 1811. so Francozi uvedli zemljiški in osebni davek ter ga pravično razdelili. Velikanski poraz Napoleonov na Ruskem leta 1812. je bil povod, da so se Francozi umaknili iz Ljubljane. Le majhna posadka Francozov je še branila ljubljanski grad in streljala s topovi na avstrijske čete, ki so odgovarjale z Golovca in Šišenskega hriba. Dne 5. oktobra 1813. leta se je vdala zadnja francoska posadka in tako je, žal, prenehala francoska oblast v naših krajih.

Danès nas spominja na francosko vlado Lattermannov drevored, za katerega so napravili Francozi načrte, zasaditi ga je pa dal avstrijski

general Lattermann. Ob Ižanski cesti je botanični vrt, ki ga je ustanovil maršal Marmont leta 1809, ter vodstvo vrta poveril Slovincu Francu Hladniku, profesorju prirodoslovja in botanike. Vidni znaki iz te dobe so tudi okopi (jame) na Šišenskem hribu proti Drenikovemu vrhu, kjer so stali topovi. Na Francoze nas spominjajo tudi krogle, ki so vzdane v hišah. Eno vidimo na Poljanski cesti št. 33 ali natančneje v Bergantovi ulici v pritličju z napisom: D. 29. Sb. 1813., t. j. 29. septembra 1813. Druga je vdolbena v hodnikov zid na dvorišču ob Rimski cesti 11 in nosi letnico 1809. Tretja pa je vzdana v Vošnjakovi ulici v hiši restavracije »Novi svet«. V prejšnjih letih je bilo teh krogel več, ki so se pa zaradi prezidav poslopij poizgubile.

Gozdni možiček in Anžek-gobar.

*Gozdni možiček — ves majhen in plah —
pod smreko samotno se stiska in plače;
solze ogromne po bradi teko mu,
zobje šklepetajo, treso se mu hlače ...*

*Iz sivih očesc mu gleda strah:
Hu, kje je zdaj tista strahotna pošast? —
To je šepašti, grbasti. Anžek-gobar,
ki robanti po hosti: »Hej, škratelj, slepar! ...«*

*Ej, Anžek je gluh, na očesu brljav —
pa zgrabil možička je prej kar za vrat,
misleč, da je gobo ogromno zalotil —
zdaj pa repenči se, ker se je zmotil ...*

*Napol le še živ se je škratelj izvil
iz Anžkovih trdih pesti in jo pod smreko ucvril;
zdaj kuka iz nje na široka in škrbasta Anžkova usta:
»Hu, kaj, če me Anžek za zajtrk pohrusta? ...«*

Miroslav Kunčič.

FR. LOČNIŠKAR:

Marko.

ekli smo mu tudi Rus. Ne spominjam se več prav določno, zakaj. Najbrže zato, ker ga je nadvse zanimala zgodovina in nam je vedno dokazoval, da bodo nekoč Rusi obračunali z Germani in združili vse slovanske rodove v eno mogočno državo. V tretji šoli je imel že ves načrt gotov, kako to pojde. Prenaredil je vse zemljevide in jih na novo narisal v svojo risanko. Zanimal se je za vsak najmanjši zgodovinski dogodek, zlasti za dogodke iz slovanske zgodovine. Tudi v šoli je najbolj znal ta predmet.

Bil je doma s Krasa, fant kot drenova korenina. Starše je imel v Ameriki, odkoder so mu pošiljali za stanovanje in hrano in kar je rabil. Sošolca sva bila že iz razredov in sva pogosto hodila skupaj. Ugajal mi je zlasti zaradi svoje navdušenosti za »slovansko stvar«, kakor je nazival to zanimanje.

Takratne šole niso zbudile v nas narodnostnega čuta v isti meri kakor danes. Le posamezni pogumni možje so se upali vplivati na nas tudi v tem oziru. Te smo imeli posebno v časteh. Bili so nam vzor možje in izkušali smo jih v vsem posnemati.

Na Marka je najbrže odločilno vplival naš profesor zgodovine, ki je bil v svojem življenju in delovanju odločen mož in goreč rodoljub. Pisal je tudi zgodovinske knjige, ki smo jih že takrat prebirali z užitkom.*

Tudi probujajoča se naša prestolica nam je vcepila v srce ponos do vsega, kar je našega. Večinoma se je šopirila tedaj po naših šolah, ulicah in uradih nemščina. Če je bil kdo boljše oblečen, je gotovo govoril nemško. Ni nam hotelo v glavo, zakaj mora biti tako.

Spominjam se tega dogodka: Ob nedeljah predpoldne je igrala v »Zvezdi« vojaška godba. Prvo leto sem bil v mestu in jako rad sem jo poslušal. Pa so bile še druge zanimivosti poleg: mali konjiček, ki je vozil boben, potem vojak z dolgo brado, ki je dajal drugim takt in bil nenavadno pisano oblečen. Vse to me je zanimalo.

Z Markom sva stanovala takrat skupaj. Rečem mu neke nedelje, da bi šla na izprehod proti »Zvezdi« in poslušala, kako igra vojaška godba.

»Ne grem med to gospodo, ki ni našega rodu,« je rekel Marko. Mene pa je gnalo tja in šel sem sam. Hodil sem ob ograji boli v ozadju in opazoval to pisano množico. Tu se je res na debelo košatilo bogastvo. Zazdel sem se tako osamljenega, da me je obšlo domotožje.

* To je bil pokojni profesor Ivan Vrhovec, znameniti naš zgodovinar. Uredn.

»Toliko sveta,« sem si mislil, »a ne čuješ skoro iz nobenih ust naše besede.« Bilo mi je, kakor bi hodil po daljni tuji zemlji.

V teh premišljevanjih zbudi mojo pozornost zvonki glas domače govorice. Častnik visoke in krepke postave je bil, ki je govoril z dvema gospodičnoma prav lepo v našem jeziku. To me je kar navdušilo. Mislim sem do tedaj, da ne zna noben častnik govoriti po naše, a če bi znal, bi pa ne hotel. A ta ni tak. V meni se je zbudil ponos. »Saj so še visoki gospodje, ki govorijo tvoj in tvoje uboge matere jezik,« mi je reklo nekaj v srcu. Tisti mah me je prešinilo veselo spoznanje, da nisem čisto sam v tej pisani množici. In razpletal sem v mislih usodo tega častnika, ki je velik in močan in bo zaradi tega gotovo še general. Tako sem sklepal v otroški glavi in si mislil, kako bo lepo po domače govoril našim fantom v materinski besedi in vsi fantje ga bodo veseli. V meni je potrdil čut slovenstva.

To sem povedal doma tudi Marku. Njemu je bila jako všeč vest, da imamo tudi mi svojih ljudi. Na nekem izprehodu sem mu čez dalje časa pokazal tega našega častnika.

Takrat je izrekel Marko, prvošolci smo bili tedaj, proroške besede: »V novi slovanski državi bomo rabili tudi mi že izučenih častnikov in ta bo gotovo med prvimi, ker je že sedaj tako odločen.«

Čez dobri dve desetletji so se njegove besede uresničile. Dotični častnik je v visoki službi reševal našo sedanjo severno mejo.*

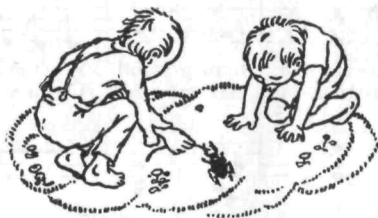
Še ena slutnja našega »Rusa« mi je ostala živo v spominu.

Po končani četrti šoli je odšel Marko k staršem v Ameriko, da bi tam nadaljeval učenje. Pred koncem leta sva hodila po drevoredu ob Ljubljani in po svoji navadi govorila o lepši bodočnosti Slovanov. Na koncu drevoreda se je Marko ustavil in mi rekel: »Ko končam gimnazijo v Ameriki, pridem nazaj. Pojdem na vseučilišče v Beograd.«

To se sicer ni izpolnilo, zakaj Marko je vse eno prej v Ameriki končal gimnazijo in tudi vseučilišče, preden se je preokrenila zgodovina po njegovih željah.

Prijatelj Marko je ostal med svojimi rojaki v Ameriki. Med vojno sem čital njegovo ime v listih, ki so pisali, da se je krepko zavzel za našo jugoslovensko stvar.

Bog te ohrani zdravega, prijatelj iz mladosti, Marko moj!

* To je general Rudolf Maister, ki živi sedaj v Mariboru.

Glasbeni prizorček.

V šolo!

Besede E. Gangla.

Glej E. Gangl „Druga čitanka“ str. 51!

Kratkohláč deček vedrih lic, bistrega pogleda, skrbno počesanih las, oprtan s šolsko torbo, napolnjeno z učnimi knjigami, samozavestno nastopi in pogumno zapoje:

Veselo. *Ferdo Juvánek.*

Glas. *mf*

1. Kaj me bri-ga str-ma ce-sta,
2. Gle-da-jo o - či ve - se - lo,

Klavir ali harmonij. *mf* *p*

kaj mi ho - če dol - ga pot! Če sem zdaj u - če-nec maj-hen, pa po-zne-je
vži - ga mi po - gum sr - cé; saj pogum je in ve - se - lje, kar ustvarja

bom gospod, pa po-zne-je bom gospod. Ves neuk na - me - ril v šo - lo
nas mo - že, kar u-stvar-ja nas mo - že! Če je v šolo tež - ka ho - ja,

p *p*

pr - vi pla - hi sem ko - rak, poln sem da - nes u - če - no - sti,
bo po - zne - je le - pa pot, ko - der ho - dil bom po sve - tu

mf

od gla - vé do pet ju - nak, od gla - vé do pet ju - nak!
ve - lik in u - čen go - spod, ve - lik in u - čen go - spod!

f

mf

Moja mladost.

Moja mladost: ona je
kakor bela koprena tisočerih nili,
ki se zatikajo na vsak korak
na vrtu, na polju, med rožami...

Hitri so moji koraki,
svojo mladost zapuščam na polju,
na belih cestah
za seboj kot spomin...

Lado Jerše.

DRAGO KOČMUT:

Prerok stari Jaka.

»Dolgo že spi stari Jaka v mrzli zemlji. Pa še se ga vedno rad spominjam. Bil vam je to človek, kakršnih je bilo v onih dneh malo.

»Kako je kaj, Jaka?«

»E, slabo, slabo, mladi gospod! Če imate pri boljšek zame, bi vas prosil zanj.«

Naročil sem mu nekaj pijače, ki jo je naglo popil, saj je bil vroč julijski dan leta 1914.

»Gospod!« je začel, »pravijo, da bo vojna.«

»Pa če bo, Jaka, tebi se ni bati. Ti boš lepo doma, pa boš molil za nas in za našo deco.«

»Molil pa bom, gospod. Tako bom molil: kuge, lakote in vojne reši nas, o Gospod!« Sklenil je roke in se zagledal nekam daleč...

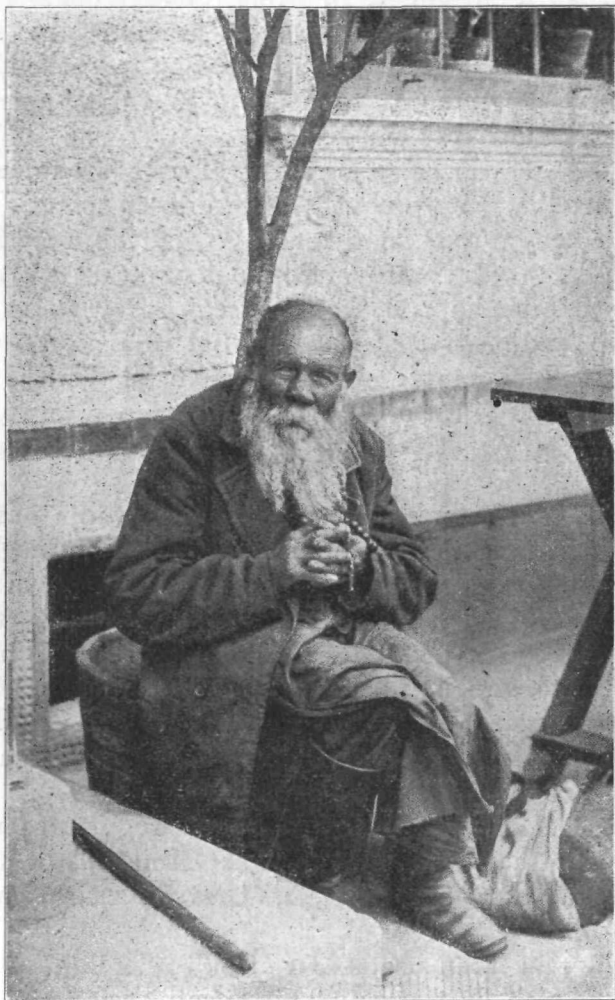
Začel mi je praviti: »Da meni ne bo treba na vojno? Jaz bi pa rad šel. Pa nad Turke, ne nad Srbe. Ti nam niso nič slabega storili. Veste, bil sem pri okupaciji v Bosni in Hercegovini leta 1878. Tam sem videl, kako so Turki grdo ravnali s Srbi in Hrvati. Morili so deco, žene in pa tudi takim starim dedcem kot sem jaz niso prizanašali. Mi smo se takrat res dobro borili. Te dežele pa ne bi nikdar imel naš cesar, da nam niso pomagali sami Srbi. Povsod so nam šli na roko. Lepo so za nas vojakke skrbeli, da smo imeli hrane in pijače. Veseli so bili, da smo jih rešili Turka. Če vam pravim, da sem nerad šel nazaj domov, se prav nič ne lažem. Doma me ni veselilo. Nekaj let potem sem šel nazaj v Bosno z zidarji. V Sarajevo in v Mostar sem jo mahnil. Dolga leta sem bil tam zadovoljen in srečen. Toda, gospod, nekaj sem videl, kar me je vedno žalostilo. S temi ljudmi, ki so nam pomagali dobiti ti dve lepi deželi, so grdo ravnali. Nemci, Madžari in pa Turki so jih zatirali in tlačili. Prej samo eni, sedaj pa kar trije. Nobene pravice ni dobil Srb nikjer. Pa če je bilo tudi dokazano, da je pravica na njegovi strani, je gospoda napravila tako, da Srbu ni bilo ustreženo. Zapirali so jih, da siromaki niso vedeli kam in kod. Popolnoma odkrito vam povem, da se prav nič ne čudim, če so res ti ljudje umorili našega cesarskega sorodnika. Gospod! To me pa boli, kako sedaj o Srbih pišejo in govore. Vojno bi radi. Saj jo bodo dobili. Samo kaj bo, če Bog s Srbi potegne? Kje pa je napisano, da mora ravno z nami, z Madžari in z Nemci iti? Jaz pravim, Bog pojde s tistimi, ki so v pravici. Če bo res vojna, konec bi rad videl. Kaj mislite, da ga bom učakal? Skoro osem križev že nosim.«

Poučil sem ga, da ne sme tako govoriti, da mora sedaj resnico skriti!

»Pa zakaj? ... Lagati pa nisem vajen,« se razhudi mož.

»Zapro te, Jaka, če boš tako govoril. Bodi tiho, molči in moli! Vse drugo samo pride!«

»Molil bom in molčal. Za vas bom molil in za vse naše.«

Dal sem mu desnico. Poslovila sva se in nikoli več videla. Zmage pravice Jaka ni dočakal. Njegove besede, da bo Bog tam, kjer je pravica, pa so se uresničile ravno pred desetimi leti.

Zmagala je pravica in resnica, z njo pa smo dobili lepo in svobodno domovino Jugoslavijo.

GIESELBERG-ŠELIGOVA:

Solnčni žarek — ujet!

robni solnčni žarek stopi nekoč pred svojega očeta, pred solnce, in prosi: »Dragi očka, na zemljo bi rad!« — Smehljajoč se premotri otec sinčka zlatolasca, ga, dvigne in ljubkuje, rekoč: »Majhno si še, dete moje, toda če te je volja, poizkusiš lahko jutri pot na zemljo.«

Kako se je razveselil zlati žarek očetovih besed! Poznal je že zemljo. Pripovedovali so mu o njej ob tihih urah bratje, ki so posečali zemljo vsak dan ter se vračali ob večerih v naročje svojega očeta in svojih bratov. Koliko lepega so doživljali solnčni žarki na zemlji! Eden njih je skakal veselo od cveta do cveta, drugi je zoril sočno sadje, tretji je pozdravljal ljudi skozi odprta okna, četrti se je s potočkom tajinstveno pogovarjal, peti je napolnjeval borne koče z zlatim sijajem. O, naš drobni žarek je poznal zemljo! Le z lastnimi očmi še ni videl zemeljske krasote. A tega se mu je zahotelo.

Od samega veselja in neprestanega pričakovanja naš mali žarek ni mogel zaspiti v postelji iz mehkih tenčic, iz belih meglic. Zle misli mu zaroje po glavi. Kaj, ko bi zaslonil drugi dan nebeška vrata teman oblak in žarek ne bi mogel čez domači prag? Tiho odgrne zlatolasec tenčico belih meglic in pogleda proti nebu, kjer ni bilo oblakov; zvezdice so zvesto stražile nočno nebo. Prijateljica solnčnega žarka, zvezda večernica, pokuka ljubeznivo skozi tenčico k zlatolascu, rekoč: »Ne boj se! Nebo je jasno, jutri pojdeš na potovanje, a zdaj mirno zaspaj, da boš svež in čil za pot na zemljo!«

Pomirjen je zlati žarek sladko zaspal. Drugo jutro pa, ko se je izmotal iz mehkih meglic mladi dan, je skočil naš mladi junak žarečih lic pred nebeška vrata. Zavriskal je. Urno in veselo ga je odvedla pot proti zemlji.

Mahoma je razočaran obstal. Tu ni bilo zelenih gozdov, ki so mu o njih pripovedovali bratje; tu ni bilo cvetnih poljan niti belih hiš in cerkvá. Tu se je razprostirala velika bela neprodurna plan. Žalost se je vkradla v srce mladega žarka. Že se je hotel vrniti k očetu, misleč, da je zgrešil pravo pot na zemljo, kar opazi strmé, da se debela bela plast giblje, da se ziblje in valovi. Tanjša in tanjša postaja in čimdalje bolj prozorna. Tu se mu že svetlika živo zelenje, tam vidi prosojne rdečkaste osene, tu se mu zablešči srebrn trak, tam rumenih poljan zlati sijaj. Ni bilo več debelih belih plasti, le nežne tenčice so še ogrinjale prirodo. Tudi te so prihajale vse tanjše in tanjše, da jih končno oko sploh ni več videlo.

»Kako lepo, prekrasno je vse to!« si je mislil solnčni žarek. Zavedal se je, da je na zemlji, zakaj že je razločeval drevje, ki se je spenjalo na gori solncu naproti, že je gledal hiše, izmed katerih ga je zanimala zlasti ona vrhu gore, ki je bila vsa drugačna kot druge. Pogodil jo je solnčni žarek, da je to zvezdarna, ki so mu o njej pravili bratci, da gledajo odtod ljudje skozi daljnogledne nebo, hoteč videti njegova čudesa in njegovo veličastvo iz bližine.

Bliščeč srebrn trak v dolini pa mora biti potoček, ki se je večkrat z brati-žarki tajinstveno pogovarjal.

Še zavzet od raznolikih čudes, sliši zlatolasec skrivnostno šepetanje drevja: »Hvala ti, zlati žarek, da si nas osvobodil težke megle!« Začudeno vpraša žarek: »Jaz sem to storil?« Drevje kima. »Da, tvoji luči in toploti se ne more upirati mrzla megla. Le poglej, kako si jo prisilil k tlom, kako gineva pred tvojo silo.« — »Pa sem vendar tako majhen,« odgovori skromno žarek. »Dobrota, dasi tudi mala, ima moč premagati zlo: trajno se zlo ne more upirati dobremu,« je bil odgovor iz gozda. — »Če je tako, pa hočem svojo moč izkoristiti,« vzklikne žarek, »po hribih in dolinah, po mestih in selih hočem trositi srečo.«

Poljubil je cvetke na travniku; veselo vriskajoč so dvigale svoje glavice bele, rumene, modre, rdeče. Kaj bo pač rekel potoček, si misli žarek, ko se nagne k bistri vodi, v kateri zagleda mladega solnca zlati sijaj. Prestrašil se je svoje lepote. »Ali nisi vedel, da si lep?« ga vpraša potoček. — »Ne,« odvrne žarek, »nikogar nisem vprašal in nihče mi ni tega rekel.« — »Lep si, koderkoli hodiš,« reče potoček, »najlepši pa, kadar odsevaš iz človeških oči, zakaj če te človek ujame in vklene v svoje srce, razširjaš tam svetlobo in luč, da odseva iz človeških oči; in to je lepo, lepše kot vse na svetu. Solnce v človeškem srcu stori človeka srečnega, in srečni so oni, ki uživajo čar solnčnih oči. Če si zajet v človeškem srcu, potem se ne osvobodiš več. Šele, ko človek umre, poletiš z njegovo dušo domov v nebesa.«

Žarek zlatolasec posluša zatopljen. »Kako lepo bi bilo bivati v dobrem človeškem srcu,« si misli, »koliko lepše kot potovati po zemlji in se vračati vsak večer k očetu. Kako neki se naj dam vkliniti v človeško srce?« vpraša potoček. A hitri valčki mu ne odgovore; valček, s katerim je govoril, je že odšumljal, drugi pa ne razumejo njegovega vprašanja.

Zamišljen nadaljuje žarek svojo pot. Kar se mu približa žena. Žarek se je razveselil, misleč, da ga bo žena vklenila v svoje srce. A žena je stopila v senco košatega drevesa, da žarek ni mogel do nje. Razmišljajoč, zakaj se mu je izognila žena, vidi prihajati moža. Veselo mu hiti naproti. Toda mož si zasenči z dlanjo oči in tiho godrnja. Žalostno se ozira žarek za njim. »Premajhen sem, ne marajo me, dasi bi jim nudil izobilje svetlobe in toplote.«

Zadaj priskaklja deklica, izteza roke in vzklika veselo: »Solnce, ljubo solnce, ujamem te zdaj, pri meni ostalo boš vekomaj!« — Blesteče oči so se široko odprle, in solnčni žarek se je skrtil za veke, se je skrtil v dekliško srce. V srcu je postajalo svetlo in toplo; svetloba in toplota je žarela v dekliških očeh.

Gori na nebesnem svodu pa je karal zvečer oče-solnce svoje sinove: »Vaš najmlajši bratec se ni vrnil. Jutri ga pojdete na zemljo iskat.«

Dolgo so ga iskali drugi dan. Končno so ga vendarle našli, zakaj silno jasno in svetlo je žarel iz dekličinih oči. »Vrni se k nam,« so ga prosili bratje, »težko čaka očka nate!«

»Ne morem,« jim odgovori bratec, »vkljenjen sem v otroškem srcu in tu ostanem, dokler ne poleti njegova dušica v nebesa, potem se vrnem tudi jaz domov.«

»Kaj, v človeškem srcu si?« povprašujejo začudeno bratje. »Kako pa je v človeškem srcu?«

»Prekrasno,« odvrne bratec, »mnogo lepše kót v zelenem gozdu, lepše kot na cvetni poljani, lepše kot pri žuborečem potoku.«

»Potem pa si hočemo poiskati vsi domove v človeškem srcu,« zakličejo solnčni žarki.

Razšli so se iskat novih domov. Vsak človek jih lahko ujame in vklene v svoje srce.

Ali si katerega izmed njih ujel tudi ti?

Čebela.

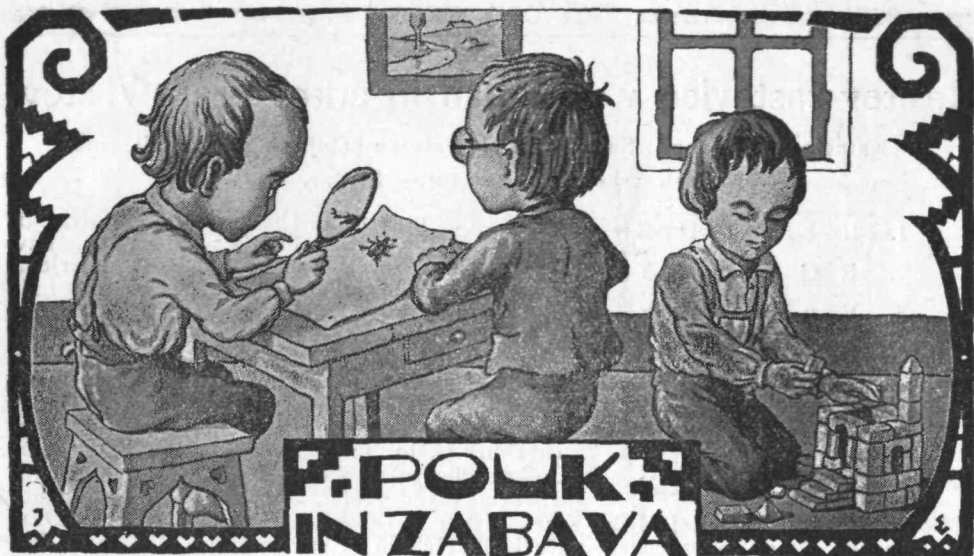
Zum-zum-zum-zum —
zum od zore do večera,
od cvetice do cvetice,
da medu nabira.

Zum-zum-zum-zum —
zum od zore do večera,
trudu njenemu nikoli
zvrhana ni mera.

Zum-zum-zum-zum —
zum od zore do večera;
pojdi na Čebelovo,
kdor lenuh umira!

Danilo Gorinšek.

Zastavica v podobah.

Priobčil Fr. Rojec.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev zastavice v podobah in črkovnice v 7. štev.

I. Zastavica v podobah: Smodge in cigarete so žebli za prezgodnji grob.

II. Črkovnica: Levstik — Stritar.

1.	L	I	V	I	U	S
2.	E	G	I	P	E	T
3.	V	A	R	D	A	R
4.	S	U	D	E	T	I
5.	T	A	L	E	N	T
6.	I	D	R	I	J	A
7.	K	L	A	V	I	R

Obe so prav rešili: Dušan Dernovšek, Sv. Barbara v Slov. Goricah; Franja Kiklova, Fran Pavzlinič, Hardek pri Ormožu; Bogdana Majerjeva, Rimske toplice; Ivan Bolč, Dol. Logatec; Lida Cvetkova, Trebnje; Jelenica Kasteličeva, Gizela Dolenčeva, Branko Vandot, Novo mesto; Vladimir Langus, Odon Simerl, Vladka Vrečkova, Zvonko Vrečko, Ivan Gubenšek, Šoštanj; Stana Bojčeva, Ernica Burgerjeva (ta je izostala iz imen rešilcev v 8. štev.); Celje; Dušan Herzog, Cret pri Celju; Fran Jerina, Laško; Fran Peršl, Joško Plementaš, Ptuj; Franc Gogala, Rudolf Hlebec, Franc Štular, Št. Vid nad Ljubljano;

Milica Kaffouova, Prevalje; Mirko Kmet, Slavko Savnik, Kranj; Kajetan Burger, Oton Weissbacher, Drago in Milenka Kunčeva, Petrček in Jelka Štritofova, Božica in Milena Gabrškov, Bogdan Lipovšek, Stanko Rojec, Ljubljana; Darinka Ciglaričeva, Karlo Osterman, Priština; Marko in Titko Grčar, Ljubljana-Barje; Vida Kovačičeva, Gabriel Kolbič, Avgust Samsa, Hinko Babič, Maribor; Slavko Kumer, Vrhnika; Edo Mom, Radvanje pri Mariboru; Mirko Vani, Ruše; Milena Žigonova (brez navedbe kraja). — Samo zastavico so prav rešili: Peter Dimnik, Ljubljana; Kristina Habjanova, Dražgoše; Majda Zorkova, Celje; Mira Stenovčeva, Ivanka Gabričeva, Domžale; Milka Seničarjeva, Franc Kelner, Hrastnik; Tinko Janžek, Bregi pri Koprivnici (Hrv.); Jelko Kuhar, Trbovlje. — Samo črkovnico so prav rešili: Branko in Drago Kocmut, Maribor; Boris Jošt, Zalec; Veljko Namorš, Štefan Okrupa, Ljubljana. — V zmislu zadnjega razpisa je določil žreb najavljeno darilo Francu Štularju v Št. Vidu nad Ljubljano. — Danes razpisujemo: Gangl, V. zvezek zbranih spisov.

Lastovka — letalka preko oceanov.

Prejšnjo jesen je pritrđil neki francoski rudar lastovki, ki je gnezdila v njegovi hiši, pod krila listek z besedilom: »Poleti 1927. sem stanovala pri A. R. v Saint Avoldu na Francoskem in mi je naloženo, naj prinesem ob povratku sporočilo o deželi, v kateri sem bivala med odsotnostjo.« — Lastovka se je pred kratkim vrnila in je prinesla nastopni odgovor: »Gnezdila sem na otoku Martiniku pri Josipu Badyju, ki mi naroča, naj svojega prejšnjega stanodajalca presrečno pozdravim.« — Lastovka je torej opravila brez nezgode pot iz Francije na Male Antile in nazaj.

Pametne opice.

V živalskem vrtu v Antwerpnu so napravili z opicami zanimiv poizkus. Uprava vrta je naročila lutko, ki je bila na zunaj popolnoma podobna opici. Bila je celo pokrita z

opičjimi dlakami. Okolu pasu so lutki privezali predpasnik, ki ga je poprej često nosila neka opica. V notranjosti je imela opica pripravo, ki je dvignila zdaj roko, zdaj zopet nogo. Lutko so postavili v kletko med opice. Nekako boječe in nezaupno so sprva opice opazovale čudnega gosta, ki jim je bil do pičice podoben. Nato se je ena opica približala tej lutki-opici in jo prijela za roko, toda takoj je skočila nazaj v svoj kot. Po časi so prihajale vse opice bliže in rado vedno ogledovale lutko, ki se je naposled umirila, ker priprava ni več delovala. Toda opice si še vedno niso bile na jasnem, da li imajo opraviti z živim ali mrtvim bitjem. Motil jih je namreč predpasnik, ki je dišal po opicah. Čim so pa uvidele, da se čudno bitje ne gane, so ga pričele božati, misleč, da ga na ta način obude k življenju. Ko so pa končno spoznale, da ni živo bitje in da ne gre za opico, so pričele divje vreščati in nenadoma je krđelo opic planilo na lutko in so jo v trenutku raztrgale.

Čenjeni g. Doropoljski!

Sedaj se prvič oglašam v Vašem kotičku. Res, lep je »Zvonček«! Lepe povestice so v njem. Rad jih čitam. Nimam drugih tako lepih knjig. Naročen sem pa prvo leto. Hodim na vadnico v II. razred v Ljubljani.

Lepo Vas pozdravlja

Igor Vetter.

Odgovor:

Ljubi Igor!

Naj bo drobno Tvoje pisemce prispevek k dopolnitvi kotička, ki vsakega novega prišleca lepo pozdravlja!

*

Čenjeni gospod Doropoljski!

Že lani sem Vam enkrat pisal, a danes še nisem našel svojega imena med Vašimi kotičkarji. Ali se je pismo izgubilo ali pa je v kotičku premalo prostora?

Kakor mnogo drugih sem tudi jaz »Zvončkov« navdušen naročnik in čitatelj. Imam že 4 celotne letnike, ki mi jih da papa letos vezati. Jako se veselim lepih knjig.

Učenec sem IV. razr. osnovne šole v Grižah v prelepi Savinjski dolini. V šoli se učimo mnogo lepega in koristnega. Poučujemo nas dobri g. učitelj Razpotnik. Ko dovršim to šolo, pojdem najbrž na realko — potem pa na univerzo. Rad bi bil gozdarski inženjer. Kaj mi svetujete Vi, gospod Doropoljski?

Vdane poklone!

Milan Voglar.

Odgovor:

Ljubi Milan!

Kaj Ti naj svetujem? Lepa je Tvoja namera, da hočeš postati gozdarski inženjer.

Tvoj dom bodo tajinstveno šumeči gozdovi, kjer je toliko lepega, bujnega življenja in toliko ljubelega zdravja! Tamkaj boš užival svobodo, zrak, hlad, sonce, studenčnico — vse po svoji volji. Pomiloval boš nas, ki tičimo za pisalnimi mizami, prikljenjeni k vsakdanjemu delu.

*

Velečenjeni gospod Doropoljski!

Tudi jaz bi se rad pridružil Vašim kotičkarjem, sicer sem že enkrat pisal, toda, žal, še nisem dobil odgovora. Domnevam, da se je pismo izgubilo, ker sem pisal že pred deseti meseci.

Hodim v osnovno šolo v Orli vasi. Oče mi je obljubil, da bom drugo leto hodil v meščansko šolo v Celje, kar me jako veseli.

Pozdravlja Vas

Ivan Plaskan
pri Sv. Rupertu.

Odgovor:

Ljubi Ivan!

Pisma lete po svetu kakor beli metulji. Večina njih prileti v prave roke, katero pa tudi lahko izgreši pot in pade drugam. Saj celo človek, ki ima um in pamet, zabrede na napačna pota.

*

Blagorodni gospod Doropoljski!

Dovolite, prosim, da se tudi jaz pridružim Vašim kotičkarjem!

V šolo hodim v II. meščanski razred notranje uršulinske šole v Ljubljani. Že eno leto sem naročena na »Zvonček«, ki ga prav rada čitam. Posebno mi ugajajo otroška pisemca in Vaši odgovori.

Stara sem 13 let. Imam še dva brata, ki sta manjša kakor jaz. Končati moram, da

Vas ne motim predolgo. Jako bom vesela, ako to pismo priobčite v koticu.

Z odličnim spoštovanjem vdana Vam
Zefka Keršičeva.

Odgovor:

Ljuba Zefka!

Nisi me motila predolgo, zakaj dolgost veselja je vselej prekratka. In veselje mi napravljva vsako pismo, dolgo ali kratko, samo da je čedno po vsebini in obliki.

*

Dragi gospod Doropoljski!

Tudi jaz z navdušenjem prebiram »Zvonček«. Tudi sem že večletna naročnica »Zvončkova«, zato imam že nekaj »Zvončkovih« letnikov vezanih. In kolikor vezava stane, vse plača moj dobri atek.

Z velikim veseljem sem čitla o Kekčevem življenju, ki je bilo jako junaško. Prosim, če bi se smela kaj večkrat oglasiti, ker mojega zadnjega pisma niste priobčili v svojem cenjenem koticu.

Prosim, da sprejmete zdaj to pisemce, da se tudi jaz pridružim Vašim koticarjem.

S presrečnim pozdravom vdana Vam
Milena Petovarjeva,
Ivanjkovci.

Odgovor:

Ljuba Milena!

Vsak naš naročnik naj poskrbi, da si da ob sklepu vsakega letnika svoj list lepo trdno vezati. Tako si ohrani časopis, medtem ko se nevezane številke porazgube. Lahko je tebi, ker vse take stroške pokrije Tvoj oče. Mislim pa, da tudi drugi očetje ne zapirajo denarnic, kadar je treba razveseliti dobrega otroka.

*

Dragi gospod Doropoljski!

Namenila sem se, da Vam enkrat pišem. Hodim v I. razred mešč. šole v Ptuj. Risanje mi je najljubši predmet. Zato Vam danes pošiljam eno pokrajinsko sliko. Ako Vam je ljubo, Vam bom še večkrat kaj pi-

sala. Prosim, da bi natisnili moje pismo in to sliko v »Zvončku«.

Vljudno Vas pozdravlja
Miroslava Hellerjeva.

Odgovor:

Ljuba Miroslava!

Seveda mi je ljubo, ako se še večkrat oglasiš. Tudi primerne risbe so mi vsekdar dobro došle! Svet je pisan, naj bo tak tudi moj koticek!

*

KOTIČKOV ZABAVNIK.

Besedna uganka.

Priobčil Fr. Rojec.

Iz zemlje zajema ter pije in je, obleko umetno na sebi si stke, s cveticami živimi jo okraši in z žlahtno dišavo si jo napoji. Povabi te večkrat pod streho, v zavetje, pogrne ti mizo in te pogosti, nad tabo zasvira, oglasi se petje, in v pokoj sladak ti zatisne oči. Premnogo darov in dobrot še ima, ki sleherni dan jih uživaš doma, a ti pa domisliš se le malokdaj, da njemu v zahvalo postregel bi kaj. Zato se potruji vsaj toliko zdaj, da malo pomisliš in najdeš ime dobrotniku, skritemu v vrstici te!

*

Rešitev računske naloge v 8. števu.

Janko ima 9 Din. Če bi imel šestkrat toliko, to je 54 Din, in bi od tega zneska posodil prijatelju 13 Din, bi mu ostal 41 Din, to je štirikrat po 9 Din in še 5 Din povrhu.

„Zvonček“, XX. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
„Zvonček“, XXI. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
„Zvonček“, XXII. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
„Zvonček“, XXV. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
„Zvonček“, XXVI. letnik, nevezan 30 Din, v navadni vezbi 45 Din
Letnikov, ki niso tu navedeni, ni več v zalogi

In zadnji glasi ti mi bojo:
Bog čuvaj domovino mojo!

KUPUJTE IN ČITAJTE MLADINSKE SPISE

|| KI JIH IZDAJA ||

**DRUŠTVO ZA ZGRADBO UČITELJ-
SKEGA KONVIKTA V LJUBLJANI**

**Zahtevajte cenike, ki jih dobite brezplačno
NAROČILA SPREJEMA IN TOČNO IZVRŠUJE**

**KNJIGARNA
UČITELJSKE TISKARNE
V LJUBLJANI, Frančiškanska ulica št. 6**

MLADINI PRIPOROČAMO NASTOPNE KNJIGE PO ZNIŽANIH CENAH:

- Baukart: *Marko Senjanin, slovenski Robinson*. Vez. Din 12.—.
- Dimnik: *Kralj Peter I.* Vez. Din 18.—.
- Dimnik: *Kralj Aleksander I.* Vez. Din 30.—.
- Erjavec: *Afriške narodne pripovedke*. Vez. Din 20.—.
- Erjavec: *Kitajske narodne pripovedke*. Vez. Din 20.—.
- Erjavec: *Srbske narodne pripovedke*. Vez. Din 22.—.
- Erjavec-Flere: *Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 40.—.
- Erjavec-Flere: *Fran Levstik, izbrani spisi za mladino*. Broš. Din 18.—, vez. Din 26.—.
- Erjavec-Flere: *Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 36.—.
- Erjavec-Flere: *Josip Stritar, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 46.—.
- Erjavec-Flere: *Simon Jenko, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 28.—.
- Erjavec-Flere: *A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 40.—.
- Erjavec-Flere: *J. Kersnik, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 46.—.
- Ewald-Holeček: *Matj narava pripoveduje*. Vez. Din 26.—.
- Ewald-Holeček: *Tiho jezero in druge povesti*. Vez. Din 26.—.
- Flere: *Babica pripoveduje*. Vez. Din 10.—.
- Flere: *Slike iz živalstva*. Vez. Din 24.—.
- Flere: *Pripovedne slovenske narodne pesmi*. Vez. Din 24.—.
- Gangl: *Zbrani spisi*. II., V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.—. (Ostali zvezki so v II. natisku.)
- T. Gaspary in P. Košir: *Sijaj, sijaj, solncecel* (Zbirka koroških poevk.) Din 8.—.
- Karafiati Jan-Dr. Bradač: *Kresničice*. Vez. Din 18.—.
- Manica Komanova: *Narodne pravljice in legende*. Din 16.—.
- Korban: *Vitomilova železnica*. Vez. Din 14.—.
- Kosem: *Ej prijateljčki*. Vez. Din 14.—.
- Lah: *Česke pravljice*. Vez. Din 12.
- Mišjakov Julček: *Zbrani spisi*. VI. zvez. (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. Din 10.—.
- Möderndorfer Vinko: *Narodne pripovedke iz Mežiške doline*. Eleg. vezano Din 24.—.
- B. Račič: *Belokranjske otroške pesmi*. Vez. Din 8.—.
- Rape: *Mladini*. II., III., IV., V., VI. zvezek. Vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zvezek Din 12.—, VIII. zvezek Din 15.—.
- Rape: *Tisoč in ena noč*. Vez. Din 28.—.
- Ribičič: *Vsem dobrim*. Vez. Din 10.
- V. Riha-Karel Pribil: *Povest o svatbi kralja Jana*. Vez. Din 16.
- Robida: *Da ste mi zdravi, dragi otroci!* Broš. Din 3.—.
- Šilih: *Nekoč je bilo jezero*. Vez. Din 24.—.
- Tille-Pribil: *V kraljestvu sanj*. Broš. Din 6.—.
- Trošt: *Moja sefrev*. I. in II. à Din 10.—.
- Waštetova: *Mejaši, povest iz davnih dni*. Vez. Din 24.—.
- Zbašnik: *Drobne pesmi*. Vez. Din 8.—.

VSE TE KNJIGE KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH

ZALOŽB SE DOBE V

KNJIGARNI

UČITELJSKE TISKARNE

V LJUBLJANI

Franciškinska ulica št. 6.